herpy

KAMÆLEONER

Brown Leaf Chameleon

Brookesia superciliaris

Brookesia superciliaris er en af de største bladkamæleoner og bliver 9-10 cm i alt. Den lever i løvlaget i Madagaskars østlige regnskove, er brun som et dødt blad og har store knogleknolde over øjnene. Arten holdes i et lille, fugtigt terrarie med et dybt løvlag og små foderdyr. Den har ry for at være svær, men opdrættes i dag regelmæssigt i små antal.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Chamaeleo superciliaris* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**9-10 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**2-4 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Regnskov og bjergskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 30 × 40 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-25 °C**
Temperatur, nat	**16-20 °C**
Luftfugtighed	**70-95 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**4-5 mdr.**
Kuldstørrelse	**2-5 æg**
Kuld pr. år	**2-3**
Inkubation	**45-120 dage** ved 18-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97), som alle kamæleoner af slægten *Brookesia*. Handel over grænser kræver derfor CITES- og EU-dokumenter, som i Danmark udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst. Ingen kamæleoner er forbudt for private i Danmark (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), så de almindelige regler gælder.

Om arten

Brookesia superciliaris er en lille kamæleon på 9-10 cm i alt og en af de største bladkamæleoner. Kroppen måler højst omkring 5 cm fra snude til kloak, og halen er kort. Hovedet er fladt og har en tornet hjelm i nakken. Over hvert øje sidder to trekantede plader af store skæl, og under kæben sidder 4-6 torne. En række på 10-11 torne følger ryggen på hver side.

Farven er brun, beige, snavset gul og sort i pletter, så dyret ligner et dødt blad. Evnen til at skifte farve er svagt udviklet. Hannen har en opsvulmet halerod. Artsnavnet kommer af latin *supercilium*, øjenbryn, og henviser til de store knogleknolde over øjnene. Arten ligner *Brookesia therezieni*, men mangler dennes små knolde langs halen.

Ved fare kan dyret vibrere eller stå helt stille. Arten har et stort udbredelsesområde og varierer mellem bestandene; nogle er mønstret anderledes, fx med en række grønne pletter på siderne. Det er uafklaret, om de dækker over flere arter.

Udbredelse og levested

Brookesia superciliaris er hjemmehørende på Madagaskar og findes langs næsten hele østkysten, fra de tørre egne i syd op til Marojejy og Masoala i nord, og på øen Nosy Boraha. Den lever fra lavlandet og op til omkring 1.200 m, blandt andet i Andasibe-Mantadia og Ranomafana.

Arten er almindelig flere steder i udbredelsesområdet.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Arten lever i løvlaget, på mosdækket jord og i buske og krat i regnskov og fugtig skov. Den ses i knæhøjde langs stierne om dagen, men klatrer også op på grene og træstammer til omkring to meters højde, højere end de fleste andre bladkamæleoner. Dyrene er dagaktive og livlige, men sky.

I regnskoven ved Ranomafana, omkring 1.000 m over havet, er det i gennemsnit 23-27 °C om dagen i regntiden og 23-25 °C i tørtiden. Om natten falder temperaturen til 19-20 °C i regntiden og omkring 15 °C i tørtiden. Det regner det meste af året, og skovbunden tørrer aldrig helt ud. I lavlandet langs kysten er det varmere.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt samlet viden om pasningen af *Brookesia superciliaris*. Arten har længe haft ry for at være svær at holde og næsten umulig at avle over flere generationer, men i dag opdrættes den regelmæssigt, om end i små antal. Temperaturerne bygger på klimaet i udbredelsesområdet; resten af pasningen er som for andre små, jordlevende kamæleoner, fx *Brookesia stumpffi* og *Brookesia thieli*.

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 40 × 30 × 40 cm (længde × bredde × højde). Gulvarealet er vigtigere end højden, fordi arten bruger løvlaget, men der skal også være grene til at klatre i. Brug et glasterrarie eller et netterrarie med moderat ventilation, så fugten holdes.

Bunden er et dybt lag (5-8 cm) af jord og sand uden perlite, dækket af mos og et tykt lag tørre blade. Giv små planter, tynde grene i flere vinkler og skjul af bark. Fjern uspiste insekter og rådne plantedele hurtigt, for det fugtige miljø fremmer svamp. En vandskål er ikke nødvendig.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal være 20-25 °C og nattemperaturen 16-20 °C, som i regnskoven i højlandet. Faldet om natten kommer af sig selv, når lamperne slukkes. Arten har ikke brug for en solplads; en svag spot er valgfri, men overfladen under den må højst blive 28 °C, målt med et IR-termometer.

Brug en termostat til en eventuel spot, og mål temperaturen både ved bunden og øverst. Over 30 °C er farligt for så små dyr.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 70-95 %, højest lige efter sprøjtning og om natten. Sprøjt terrariet grundigt mindst to gange om dagen med lunkent vand. Dyrene drikker dråber fra bladene og bruger ikke en skål.

Dråberne skal være væk efter 2-3 timer, og overfladen af jorden skal kunne tørre lidt mellem sprøjtningerne, mens jorden nedenunder forbliver fugtig. Moderat ventilation hjælper, så fugten ikke bliver stillestående.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og lever i skygge. Brug et svagt T5-rør med UVB over omkring halvdelen af låget (Ferguson-zone 1), så UV-indekset ved de øverste grene ligger omkring 1 og resten af terrariet er i skygge, og et LED-lys med dagslysfarve til planterne. Tænd lysene i 10-12 timer om dagen.

UVB-rør skiftes efter producentens anvisning. Planter og skjul sørger for, at dyret altid kan vælge skygge.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten æder små insekter: bananfluer, springhaler, små fårekyllinger, bønnebiller og små kakerlakker. Byttet må højst være omkring 20 % af dyrets kropslængde. Foderinsekterne skal selv have godt foder, og uspiste insekter tages ud inden natten, så de ikke generer dyret, mens det sover.

Voksne dyr får føde 3-4 gange om ugen og unger hver anden dag. Drys insekterne med kalk og vitaminer 1-2 gange om ugen, og giv varieret føde. Vildfangne dyr er ofte afkræftede og dehydrerede og har tarmparasitter, så en afføringsprøve hos dyrlægen anbefales.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten holdes enkeltvis. Den er sky, men livlig og bliver let stresset af forstyrrelse og berøring, så den skal ikke tages i hånden. Ved fare kan den vibrere.

Tæt vegetation og et dybt løvlag med skjul mindsker stress. Terrariet bør stå et roligt sted.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har en opsvulmet halerod, og hunnen er rundere og bliver kuglerund, når hun bærer æg. Kønsmodenheden angives til 4-5 måneder.

PARRING

Sæt hannen ind til hunnen. Er hunnen modtagelig, forbliver hun lys og stille; ellers bliver hun mørk og truende. Afbryd forsøget, hvis hunnen afviser, og prøv igen senere. Parringsadfærden er ikke beskrevet for arten og bygger på andre små kamæleoner. Par kun dyr fra samme egn, fordi artsafgrænsningen er usikker.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 2-5 æg pr. kuld og 2-3 kuld om året. Æggene lægges omkring 45 dage efter parringen. Som andre bladkamæleoner graver hun dem ikke ned, men skjuler dem under blade, mos eller bark på jorden, så hun skal have et fugtigt løvlag og et par barkstykker at lægge under. Giv hende ro, mens hun lægger.

INKUBATION

Æggene klækker efter omkring 68 dage ved 27 °C om dagen og 15 °C om natten. Hos andre *Brookesia*-arter tager det 45-120 dage ved 18-23 °C, så 45-120 dage er spændet for slægten. Hold et tydeligt fald i temperaturen om natten. Æggene kan ligge i fugtig vermiculite i en lukket boks med små luftehuller.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er meget små. Flyt dem til en lille beholder, indrettet som de voksnes, med tynde grene, blade og skjul. Giv bananfluer og springhaler hver anden dag. Når kønnene kan skelnes, bør hvert dyr bo for sig.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl i pasningen:

- Dehydrering ved for sjælden sprøjtning.
- Varmestress ved temperaturer over 30 °C.
- Indvoldsorm hos vildfangne dyr; få en afføringsprøve undersøgt hos dyrlægen.
- Knoglesvind (MBD) ved for lidt UVB eller kalk.
- Svamp og hudproblemer ved stillestående fugt.
- Stress ved berøring og forstyrrelse.

Levetiden i fangenskab er ikke dokumenteret; 2-4 år er et skøn ud fra andre små kamæleoner. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret holder op med at æde, er slapt eller trækker vejret med åben mund.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.